

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล

เรื่อง การพัฒนามาตรการและกลไก ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
กรณี คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.)

จัดทำโดย นายพิษเนศ ต๊ะปวง

เอกสารวิชาการส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตร “นักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระดับสูง”
(นยปส.) รุ่นที่ 13
วิทยาลัยนักบริหาร ป.ป.ช.
สถาบันการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สัญญา ธรรมศักดิ์
สำนักงาน ป.ป.ช.
ประจำปี 2565
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ป.ป.ช.

บทคัดย่อ

พินเนศ ต๊ะปวง,(2565) การพัฒนามาตรการและกลไก ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

กรณี คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) เอกสารวิชาการส่วนบุคคล.นนทบุรี.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ของ ก.ธ.จ. และเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนามาตรการและกลไกการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ได้ศึกษาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์กฎหมายระเบียบ ประกาศ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ คู่มือการปฏิบัติงาน เอกสารสรุปการอบรมสัมมนา รายงานผลการดำเนินงานของ ก.ธ.จ.ประจำปี ประกอบแนวคิดทฤษฎีในการเพิ่มประสิทธิภาพให้สูงขึ้น

ผลการวิเคราะห์ พบว่าการดำเนินงานของ ก.ธ.จ. ได้เริ่มมีการจัดตั้งและดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 และแม้จะมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ร่วมกัน 5 หน่วยงาน เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2558 โดยได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และมีการจัดประชุมอบรมสัมมนาชี้แจงทำความเข้าใจการปฏิบัติงานหลายครั้ง แต่ยังพบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานทั้งด้านองค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง อีกทั้ง ยังพบว่ายังขาดความร่วมมือของหน่วยงานที่ถูกสอดส่อง ทำให้ผลการติดตามสอดส่องที่มีข้อเสนอแนะยังไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร ทั้งนี้ ผลการศึกษาได้ค้นพบข้อเสนอเพื่อนำไปสู่การพัฒนามาตรการและกลไก โดยต้องปรับปรุงองค์ประกอบ ก.ธ.จ. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงาน และเสริมสร้างแรงจูงใจ โดยบูรณาการโครงสร้างและภารกิจหน้าที่กับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผ่านกลไกคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (สปท.) ได้แก่ กำหนดให้ ที่ปรึกษา ก.ธ.จ. ด้านอื่นๆ มีที่มาจากตัวแทนของคณะกรรมการ สปท. ผลักดันให้ ก.ธ.จ. เป็นเครือข่ายของคณะกรรมการ สปท. ถ่ายทอดองค์ความรู้ และสามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

Abstract

Pikanet Tapuang (2565) Development of measures and mechanisms for preventing and suppressing corruption case Provincial Governance Committee (P.G.C.) Personal Academic Documents nonthaburi. Office of the National Anti-Corruption Commission

This study aims to study problems and obstacles in the implementation of the duties and powers of the P.G.C. and to obtain guidelines for the development of measures and mechanisms for more effective implementation of the duties and powers of the P.G.C. In this regard, the study was conducted using analytical methods of laws, regulations, announcements, memorandums of cooperation, operational manuals, seminar summary report on the performance of P.G.C. of the Assemble theoretical concept of higher efficiency.

The analysis found that the operation of the P.G.C. has been established and operated since 2009, and despite the establishment of a memorandum of understanding to work together to prevent and solve corruption problems on misconduct in government agencies together with 5 agencies, the company has been working together to establish and respond to the 2009 financial institutions. On February 26, 2015, by preparing an operation manual and has organized training meetings and seminars. Clarification of the understanding of operations several times. but there are also obstacles in the whole area of operation. Cognitive understanding of duties and authority to comply with the law. The relevant regulations were also found to lack the cooperation of the surveillance agencies. As a result, the suggested monitoring results cannot lead to concrete action as it should be. The results of the study found proposals to lead to the development of measures and mechanisms by improving the elements of the P.G.C., developing strategic plans and action plans, and strengthening incentives by integrating structure and missions with the National Anti-Corruption Commission through the mechanism of the Committee to Promote and Encourage Citizens and Agencies to Participate in the Prevention and Suppression of Corruption (MPC.). Namely is to require that other aspects of the P.G.C. advisory be attributed to representatives of the Board of Directors. The P.G.C. pushed the MPC. to become a network transfer knowledge and be able to obtain funding to implement projects/activities in accordance with the Anti-Corruption and Misconduct Action Plan.

คำนำ

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง การพัฒนามาตรการและกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กรณี คณะกรรมการธรรมาภิบาล (ก.ธ.จ.) เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรมในหลักสูตร นักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง (นยปส) รุ่นที่ 13 มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ของ ก.ธ.จ. และเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนามาตรการและกลไกการดำเนินงานตามหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณะกรรมการบริหารจัดการหลักสูตร วิทยาการอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และขอขอบพระคุณพี่สุหนต์ กล้าการชาย พี่วรรณ ไชประภาส เจ้าหน้าที่ สปน. และสำนักงาน ปปช. ที่ได้ให้ข้อมูลมาประกอบการจัดทำเอกสารวิชาการให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ รวมถึงเพื่อนๆ ทุกคนที่มีส่วนร่วมผลักดัน ส่งเสริม จนทำให้เอกสารวิชาการนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ใคร่ขอขอบพระคุณปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ได้ให้โอกาสเข้ามาศึกษาอบรม ณ สถาบันป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สัญญา ธรรมศักดิ์ และผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษานี้จะได้นำไปพัฒนาและปรับใช้ในหน่วยงานส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติสืบไป

พินนศ ต๊ะปวง

27 กรกฎาคม 2565

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา	2
1.4 นิยามศัพท์	3
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับ	3
1.6 สภาพปัญหา/สาเหตุ	3

บทที่ 2 บทวิเคราะห์

2.1 โครงสร้าง/ภารกิจ ก.ธ.จ.	4
2.2 บันทึกข้อตกลงการปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญห การทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ฯ	13
2.3 โครงสร้าง/ภารกิจ คณะกรรมการ สปท.	15
2.4 แนวคิด ทฤษฎี	21
2.5 การวิเคราะห์	25

บทที่ 3 บทสรุป

3.1 ข้อค้นพบ	28
3.2 แนวทางการแก้ไขปัญห	29
3.3 ข้อเสนอแนะ	30

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 55/1 ได้กำหนดว่า “ในจังหวัดหนึ่งนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ธ.จ.” ทำหน้าที่สอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา 3/1 และในกรณีที่ ก.ธ.จ. พบว่ามีการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับหรือมีกรณีที่เป็นการทุจริต ให้เป็นหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ที่จะต้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ก.ธ.จ. ประกอบด้วยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีเขตอำนาจในจังหวัด เป็นประธาน ผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ทั้งนี้ จำนวน วิธีการสรรหา และการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าวข้างต้น ได้มีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 รวมทั้งได้มีการจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงาน รวมถึงได้มีการสรุปผลการปฏิบัติงานของ ก.ธ.จ. ประจำปี เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อรับทราบ ซึ่งในการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ก.ธ.จ. ได้ปฏิบัติหน้าที่สอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดให้ปฏิบัติภารกิจเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และมีบทบาทโดยตรงในการเสริมสร้างธรรมาภิบาล สามารถช่วยผลักดันให้นโยบายของรัฐด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มีเป้าหมายมุ่งเน้นกระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ โดยภาครัฐมีความโปร่งใส บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ระดับหนึ่ง

อย่างไรก็ตามพบว่า การทำงานของ ก.ธ.จ. ยังขาดประสิทธิภาพในผลการปฏิบัติงานที่ประจักษ์เป็นรูปธรรม ถึงแม้จะได้มีการอบรมความรู้ให้แก่ผู้แทนที่เป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ รวมถึงได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในราชการและหน่วยงานของรัฐ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2558 ระหว่าง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

และกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้ ก.ธ.จ. เข้ามามีส่วนร่วมทั้งในการดำเนินงานทั้งด้านป้องกัน ด้านป้องปราม และด้านปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกและ แต่งตั้งเป็น ก.ธ.จ. จังหวัด ได้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ทั้งในด้านการปรับปรุงกฎระเบียบ และการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องแล้วก็ตาม

อนึ่ง ปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ที่ได้เปิดให้สังคมมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยในมาตรา 33 กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่กำหนดมาตรการและกลไกที่จำเป็นเพื่อให้ ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครอง ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการจัดให้มีกลไกการแจ้งเตือนกรณี พบว่ามีพฤติการณ์ที่ส่อว่าอาจมีการทุจริตในหน่วยงานของตน ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายของการทุจริต รวมถึงค่านิยมที่เน้นการพึ่งพาระบบอุปถัมภ์ใน สังคม เพื่อให้เกิดการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง

ดังนั้น เพื่อให้เกิดแนวทางการสร้างความร่วมมือให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว ข้างต้น ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาเพื่อให้ทราบปัญหาอุปสรรค และนำไปสู่การพัฒนามาตรการและกลไก การขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ก.ธ.จ. ให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของ ก.ธ.จ.

1.2.2 เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนามาตรการและกลไกการดำเนินงานตามหน้าที่ และอำนาจของ ก.ธ.จ. ให้มีประสิทธิภาพ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตที่จะศึกษาจากข้อมูลเอกสาร โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง คู่มือการปฏิบัติงานแนวคิดทฤษฎี เอกสารสรุปการอบรมสัมมนา รายงานการประชุม และรายงานผล การดำเนินงาน

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 ก.ธ.จ. หมายถึง คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

1.4.2 สอดส่อง หมายถึง การเอาใจใส่ดูแล การตรวจตราโดยทั่วไป การสังเกต เหตุการณ์ การเฝ้ามองดู

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.5.1 ทำให้มีแนวทางการพัฒนามาตรการ และกลไกการดำเนินงานของ ก.ธ.จ. ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5.2 ทำให้เกิดการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.6 สภาพปัญหา/สาเหตุ

สภาพปัญหา ด้านองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของ ก.ธ.จ. เนื่องจากมีความหลากหลายทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน และภาคสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งต้องมีองค์ประกอบครบถ้วนทุกภาคส่วนถึงจะมีมติการประชุมที่สมบูรณ์ กรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและระเบียบฯ อีกทั้งการกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการสอดส่องหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยไม่มีคำอธิบายนิยามความหมายในกฎหมายและระเบียบ ทำให้เกิดปัญหาในการอธิบายตีความ เช่น มีหน้าที่สอดส่อง จะหมายรวมถึงการตรวจสอบได้หรือไม่ สำหรับด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ ไม่มีสำนักงานฝ่ายเลขานุการของ ก.ธ.จ. จังหวัดต้องใช้บุคลากรเจ้าหน้าที่ของจังหวัดที่มีงานประจำอยู่แล้วอันเป็นการเพิ่มงานนอกเหนือภารกิจหลักและงบประมาณในการดำเนินงานก็มีอย่างจำกัดไม่สอดคล้องกับภารกิจที่ต้องดำเนินการสอดส่องทุกแผนงาน โครงการ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแผนงาน โครงการตามนโยบายของรัฐบาล หรือเรื่องอื่นๆ เกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด ขณะเดียวกันผลการสอดส่องที่มีข้อเสนอแนะต่างๆ ได้นำไปแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี รับไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือมีกรณีทุจริต ก็ยังขาดการติดตามและสรุปประเมินผลการนำไปสู่การปฏิบัติหรือแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงยังขาดพลังอำนาจ(Empower) ในการให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้นำข้อเสนอแนะไปปฏิบัติหน้าที่ภารกิจให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

2.1 โครงสร้าง ภารกิจ ก.ธ.จ.

2.1.1 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 3/1 การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิด ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจ และทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบ ต่อผลของงาน

การจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึง หลักการตามวรรคหนึ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้

มาตรา 55/1 ในจังหวัดหนึ่งนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ธ.จ.” ทำหน้าที่สอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา 3/1

ก.ธ.จ. ประกอบด้วยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีเขตอำนาจในจังหวัดเป็นประธาน ผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารและผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ทั้งนี้ จำนวน วิธีการสรรหา และการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ในกรณีที่ ก.ธ.จ. พบว่ามีการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือมีกรณีที่เป็นการทุจริต ให้เป็นหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ที่จะต้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

2.1.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาล พ.ศ. 2552 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาล พ.ศ. 2552 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ออกตามความในมาตรา 55/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ได้กำหนดจำนวน วิธีการสรรหา และการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ไว้ดังนี้

องค์ประกอบ

ประกอบด้วย ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีเขตอำนาจในจังหวัด เป็นประธาน ผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ในจังหวัดนั้น เป็นกรรมการ โดยจำนวนกรรมการใน ก.ธ.จ. ให้ถือเกณฑ์จำนวนอำเภอของแต่ละจังหวัด ดังนี้

จังหวัดที่มีไม่เกินสิบอำเภอ ให้มีกรรมการไม่เกินสิบสี่คน ประกอบไปด้วย ประธาน และผู้แทนภาคประชาสังคม ไม่เกินเจ็ดคน ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นสามคน ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน สามคน

จังหวัดที่มีตั้งแต่สิบเอ็ดอำเภอแต่ไม่เกินสิบห้าอำเภอ ให้มีกรรมการไม่เกินสิบหกคน ประกอบไปด้วย ประธาน และผู้แทนภาคประชาสังคม เก้าคน ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นสามคน ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนสามคน

จังหวัดที่มีตั้งแต่สิบหกอำเภอแต่ไม่เกินยี่สิบอำเภอ ให้มีกรรมการไม่เกินสิบแปดคน ประกอบไปด้วย ประธาน และผู้แทนภาคประชาสังคม เก้าคน ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นสี่คน ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนสี่คน

จังหวัดที่มีตั้งแต่ยี่สิบเอ็ดอำเภอขึ้นไป ให้มีกรรมการไม่เกินยี่สิบคน ประกอบไปด้วย ประธาน และผู้แทนภาคประชาสังคม สิบเอ็ดคน ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นสี่คน ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน สี่คน

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตามที่ประธานเสนอเป็นเลขานุการหนึ่งคนและผู้ช่วยเลขานุการหนึ่งคน และแต่งตั้งข้าราชการ ในจังหวัดนั้น ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอเป็นผู้ช่วยเลขานุการหนึ่งคน

ให้คณะกรรมการคัดเลือกกรรมการคนหนึ่ง ทำหน้าที่รองประธาน

ตาราง 1. สรุพอค์ประกอบ ก.ธ.จ.

จังหวัด	ภาครัฐ	ภาคประชาสังคม	ภาคสมาชิกสภาท้องถิ่น	ภาคธุรกิจเอกชน
1. ไม่เกิน 10 อำเภอ		7	3	3
2. 11-15 อำเภอ		9	3	3
3. 16-20 อำเภอ		9	4	4
4. 21 อำเภอขึ้นไป		11	4	4

ภาพรวม จำนวน ก.ธ.จ. ทั่วประเทศ 1,615 คน/อัตรา ประกอบด้วย ภาคประชาสังคม จำนวน 593 คน ภาคสมาชิกท้องถิ่น 245 คน ภาคธุรกิจเอกชน 245 คน ที่ปรึกษา 228 คน ประธาน ก.ธ.จ. 76 คน/อัตรา เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ รวม 228 คน/อัตรา

อำนาจหน้าที่

ก.ธ.จ. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) สอดส่องการปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

1.1) ปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมตลอดจนไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

1.2) ปฏิบัติภารกิจเพื่ออำนวยความสะดวก ให้บริการ และสนองความต้องการของประชาชน

1.3) ปฏิบัติภารกิจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

1.4) ปฏิบัติภารกิจให้เกิดผลสัมฤทธิ์มีประสิทธิภาพ และมีความคุ้มค่า

1.5) ปฏิบัติภารกิจโดยไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ให้ทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นความเดือดร้อนและทุกข์ยากของประชาชน

1.6) ปฏิบัติภารกิจโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส

1.7) ปฏิบัติภารกิจโดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานสม่ำเสมอและเผยแพร่ต่อสาธารณะ

2) แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณีดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ในกรณีที่พบว่ามีการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือมีกรณีทุจริต

3) เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติ และการส่งเสริมตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานของรัฐในจังหวัด

4) ติดตามการปฏิบัติตามมติ ก.ธ.จ.

5) แต่งตั้งที่ปรึกษาด้านวิชาการ การประชาสัมพันธ์ หรือด้านอื่น จำนวนไม่เกินสามคน

6) เผยแพร่ผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อสาธารณะตามที่เห็นสมควร

นอกจากนี้ ระเบียบดังกล่าว ยังกำหนดให้ ก.ธ.จ. มีอำนาจออกหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ และบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม หรือจัดส่งเอกสารหรือข้อมูลต่างๆ รวมทั้งชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น กรณีเห็นว่าการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมีกรณีทุจริต ให้ประธานแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินการให้ประธานทราบ ภายใน 30 วันนับแต่รับหนังสือ หากไม่ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ให้ประธานแจ้งมติ ก.ธ.จ. ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบเพื่อรายงานต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดดำเนินการต่อไป

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องแนวทางการปฏิบัติการกิจการตามอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้ ดังนี้

1) ให้สอดส่องการปฏิบัติการกิจการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยสอดส่องทุกแผนงาน โครงการของจังหวัดและส่วนราชการในจังหวัด

(หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า ราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหาร ส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ ที่อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งย่อมหมายถึง หน่วยงานของส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในจังหวัด จังหวัดและส่วนราชการประจำจังหวัด อำเภอและส่วนราชการประจำอำเภอ รวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และ อปท. อันตามกฎหมายกำหนด(เมืองพัทยา) หน่วยงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ องค์การมหาชน หรือ หน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน นั้นๆ ด้วย)

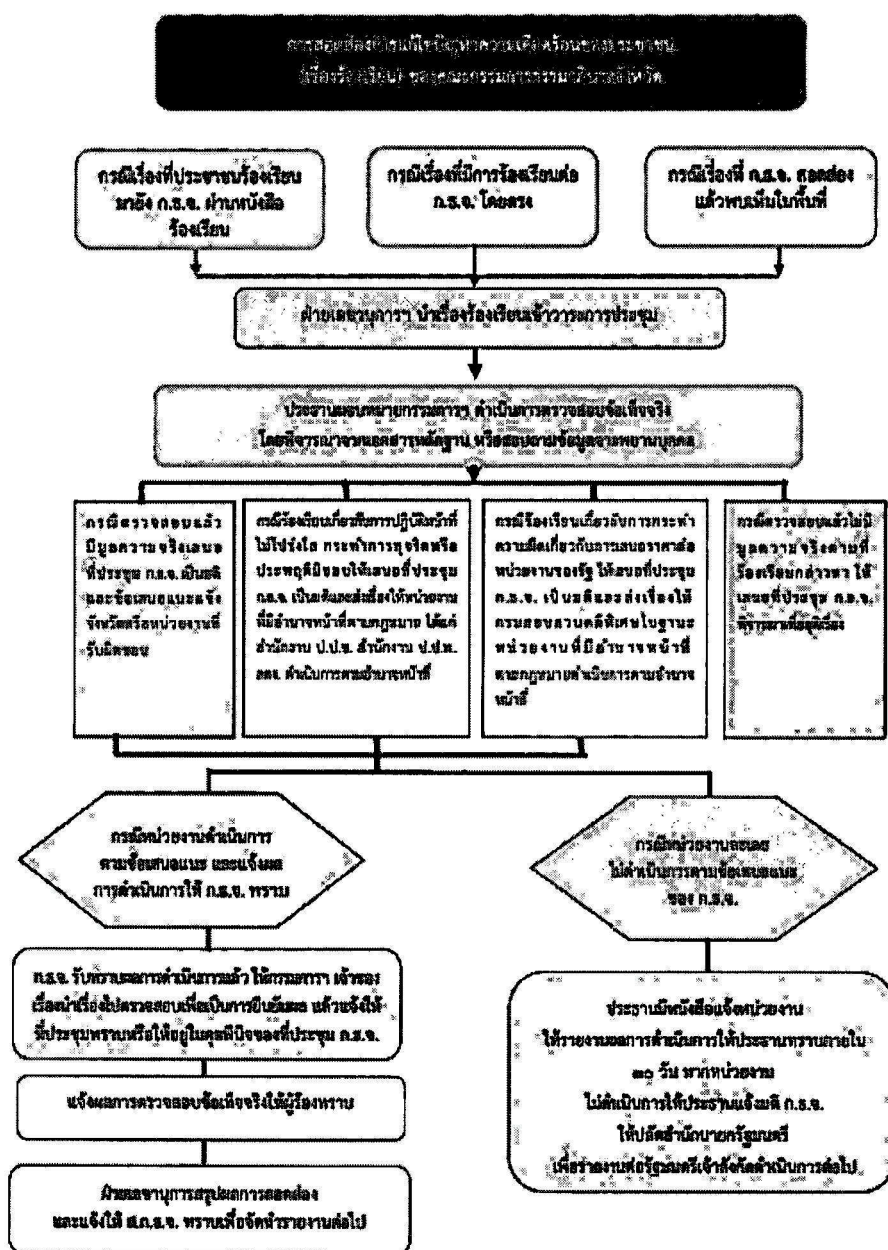
2) แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและ เจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด รวมทั้งแผนงาน โครงการตามนโยบายของรัฐบาล หรือเรื่องอื่นๆ ตามที่ประธาน ก.ธ.จ. เห็นสมควร

(นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 133/2557 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2557 เรื่อง ปรับปรุงคำสั่งมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กำกับและ ติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค โดยให้ ก.ธ.จ. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้วย)

3) วิธีการสอดส่องการปฏิบัติการกิจการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในจังหวัด ให้ใช้คู่มือการปฏิบัติงานของ ก.ธ.จ. ที่แนบท้ายประกาศฉบับนี้

(เนื้อหากล่าวถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดให้มี ก.ธ.จ. กำหนดกระบวนการ ขั้นตอนในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของ ก.ธ.จ. รวมทั้งแบบสรุปรายงานผลการสอดส่อง การเบิกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของ ก.ธ.จ.)

4) การสอดส่องการปฏิบัติการกิจการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ 22 และ ข้อ 23 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการ ธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552

แนวทางการปฏิบัติงาน ก.ธ.จ. กรณีเรื่องร้องเรียน

ภาพที่ 2 คู่มือคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.)

ที่มา : ส่วนบริหารงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนัก
นายกรัฐมนตรี (2564)

ในการปฏิบัติหน้าที่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้อาศัยอำนาจตามความในข้อ 30 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552 กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีงามอันจะทรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีของกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด และเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ดังต่อไปนี้

- 1) ต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2) ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามเจตนารมณ์และหลักการ รวมถึงรักษาไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งต้องมีความเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่
- 3) ต้องมีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อประเทศชาติ และประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความรับผิดชอบและยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว
- 4) ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส เป็นธรรม รวดเร็ว มีอัธยาศัยดี มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
- 5) ต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และลัทธิศาสนา ที่ตนนับถือ ทั้งโดยส่วนตัวและโดยความรับผิดชอบต่อสาธารณชน
- 6) ต้องไม่ใช้สถานะ หรือตำแหน่งไปแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สินหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการรับการให้โดยหน้าที่ธรรมจรรยา หรือตามประเพณีนิยม
- 7) พึงถือเป็นหน้าที่ในการเข้าประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดทุกครั้ง เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นที่ไม่อาจเข้าร่วมประชุมได้และควรให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะตามสมควร
- 8) ต้องให้เกียรติและเคารพสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของกรรมการอื่น อีกทั้งพึงกล่าวถ้อยคำสุภาพ ไม่พูดส่อเสียดหรือใส่ความผู้อื่น และปฏิบัติตามหลักการและมารยาทในการประชุม
- 9) ต้องไม่กระทำการใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์และเกียรติภูมิของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด
- 10) ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติที่ประชุมคณะกรรมการอย่างเคร่งครัด กล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม และสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงาน
- 11) ต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเคร่งครัด และให้ถือว่าประมวลจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาเพื่อให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554
- 12) ให้ประธานมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนกรรมการให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเคร่งครัด

2.1.3 ผลการปฏิบัติงาน ก.ธ.จ.

ก.ธ.จ. จำนวน 76 คณะ/จังหวัด ได้ดำเนินการสอดส่องแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แผนงาน/โครงการของจังหวัด/ส่วนราชการในจังหวัด และการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียน) ดังนี้

ปีงบประมาณ 2563

ตารางแสดงผลการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของ ก.ธ.จ.					
ลำดับที่	การสอดส่องของ ก.ธ.จ.	จำนวนแผนงาน/โครงการ/เรื่องที่ ก.ธ.จ. สอดส่อง	จำนวนแผนงาน/โครงการ/เรื่องที่ไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	จำนวนข้อเสนอแนะของ ก.ธ.จ.	จำนวนข้อเสนอแนะที่จังหวัดรับไปดำเนินการ
๑	แผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	๑,๐๔๙	๒๙๙	๔๖๘	๑๑๑
๒	แผนงาน/โครงการของส่วนราชการในจังหวัด	๒๑๑	๔๐	๔๐	๑๘
๓	การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียน)	๖๔	๕๔	๕๑	๓๙
รวม		๑,๓๒๔	๓๙๓	๕๕๙	๑๖๘

ภาพที่ 3 รายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่มา : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2563)

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า ได้รับแจ้งเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินงานของ ก.ธ.จ. โดยมีข้อเสนอที่เกี่ยวข้องได้แก่ ควรปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงาน การประสานงาน การส่งเรื่อง และแนวทางการปฏิบัติงานระหว่าง ก.ธ.จ. กับ 4 หน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบให้ชัดเจนและเป็นปัจจุบันยิ่งขึ้น และควรมีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนของ ก.ธ.จ. อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการสอดส่องแผนงาน/โครงการของจังหวัด และการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียน) เนื่องจากเครือข่าย ก.ธ.จ. อยู่ในพื้นที่ที่มีการดำเนินโครงการต่าง ๆ มีความใกล้ชิดกับประชาชน ทำให้รับทราบข้อเท็จจริง ทราบปัญหา

ความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่จังหวัดได้เป็นอย่างดี สามารถให้ข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.ธ.จ. ได้ และควรอบรมเครือข่ายให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ตลอดจนจัดให้มีเวทีเพื่อพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลการสอดส่อง ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และสร้างระบบเครือข่ายร่วมกัน เป็นต้น

ปีงบประมาณ 2564

ตารางแสดงผลการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของ ก.ธ.จ.					
ลำดับ ที่	การสอดส่องของ ก.ธ.จ.	จำนวนแผนงาน/ โครงการ/เรื่อง ที่ ก.ธ.จ. สอดส่อง	จำนวนแผนงาน/ โครงการ/เรื่อง ที่ไม่เป็นไป ตามหลักการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี	จำนวน ข้อเสนอแนะ ของ ก.ธ.จ.	จำนวน ข้อเสนอแนะ ที่จังหวัดรับ ไปดำเนินการ
๑	แผนงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	๑,๐๐๘	๓๓๙	๕๖๓	๑๖๙
๒	แผนงาน/โครงการของ ส่วนราชการในจังหวัด	๓๓๓	๙๑	๑๑๑	๓๓
๓	แผนงาน/โครงการอื่น ๆ (เช่น อปท. รัฐวิสาหกิจ ฯลฯ)	๔๑๒	๙๕	๑๔๔	๓๙
๔	การแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนจากการ ปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียน)	๖๔	๕๖	๗๐	๓๐
รวม		๑,๘๑๕ เรื่อง	๕๘๑ เรื่อง	๘๘๘ ข้อ	๒๖๙ ข้อ

ภาพที่ 4 รายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่มา : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2564)

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า ได้รับแจ้งเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินงานของ ก.ธ.จ. โดยมีข้อเสนอที่เกี่ยวข้องได้แก่ ควรมีการปรับปรุงคู่มือโดยเพิ่มเติมนโยบายรัฐบาล รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง ก.ธ.จ. กับหน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนบทบาทอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 อีกทั้งปัจจุบันรัฐบาลได้มีแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งกำหนดให้ ก.ธ.จ. เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานของ คอตช. ประกอบกับได้มีพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งรัฐบาลได้เห็นชอบกลไกเฝ้าระวังการใช้จ่ายงบประมาณตามพระราชกำหนดดังกล่าว โดยมอบหมายให้ คอตช. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมสนับสนุนตรวจสอบ ติดตาม และเฝ้าระวัง จึงเห็นควรให้จัดการสัมมนา/ฝึกอบรม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ

ในแนวทางปฏิบัติงานร่วมกันให้แก่ ก.ธ.จ. ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานของ คอตช. โดยเชิญวิทยากรที่เกี่ยวข้องมาบรรยายให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าว เป็นต้น

2.2 บันทึกข้อตกลงการปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติดมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ ลงนาม ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2558

การจัดทำบันทึกข้อตกลงมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองตอบต่อยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 69/2557 และนโยบายรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติดมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามภารกิจให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะหน่วยงานที่สนับสนุนและกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ จึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบ

ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างค่านิยม การปลูกจิตสำนึก และการปรับทัศนคติของคนในสังคมให้ถูกต้องในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตและต่อต้านการทุจริตประพฤติดมิชอบ

แลกเปลี่ยนความรู้ และข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับบทบาท ภารกิจ และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในการปฏิบัติงานร่วมกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติดมิชอบ รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติดมิชอบในวงกว้าง เพื่อให้ประชาชนรับทราบ และร่วมกันสอดส่องดูแลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และบรรลุลำดับวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ด้านการป้องปรามการทุจริตประพฤติดมิชอบ

การให้ความรู้และสร้างทักษะในการไปติดตาม สอดส่อง หรือตรวจสอบ แผนงาน/โครงการ ของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งเรื่องร้องเรียน ตลอดจนการสังเกตการณ์ในเรื่องต่างๆ ที่สงสัยว่ามีการกระทำความผิดหรือมีความไม่โปร่งใสในการดำเนินการ

การมีส่วนร่วมในการลงพื้นที่เพื่อสอดส่องหรือตรวจสอบแผนงาน/โครงการ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ เฉพาะเรื่องที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่

ด้านการปราบปรามการทุจริตประพฤติดมิชอบ

สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบังคับใช้กฎหมายของแต่ละหน่วยงานและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน การเสนอตัวเป็นพยาน เป็นต้น

กรณีที่มีการสอดส่องหรือตรวจสอบพบว่าการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมีการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใด ให้องค์กร หรือหน่วยงานหรือคณะกรรมการธรรมาภิบาลที่ได้รับเรื่องไว้ ส่งเรื่องให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ รับผิดชอบโดยเร็ว

อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ 2565 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้จัด โครงการอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ ก.ธ.จ. เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับ หน่วยงานที่ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ประพฤติ มิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ (MOU) ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 4 ครั้ง รวม 4 ภาค ได้แก่ ภาคกลางและภาคตะวันออก ภาคใต้และภาคใต้ชายแดน ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อวันที่ 22, 27, 29 ธันวาคม 2564 และวันที่ 17 มกราคม 2565 ตามลำดับ มีผู้เข้าร่วมการอบรมทั้งสิ้น จำนวน 1,028 คน โดยวิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้กล่าวถึงพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ในสาระสำคัญและเกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติงานร่วมกับ ก.ธ.จ. ดังนี้

- 1) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องกำหนดมาตรการและกลไกที่จำเป็นเพื่อส่งเสริม ให้ประชาชนรวมตัวกันมีส่วนร่วมในการรณรงค์ต่อต้านการทุจริต จัดให้มีช่องทาง การชี้เบาะแส การทุจริตที่สะดวก ไม่ก่อผลร้ายกับผู้แจ้ง
- 2) ผู้ที่ให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่ามีการทุจริต ถ้ากระทำโดยสุจริต จะได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา
- 3) เจ้าพนักงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตเพราะถูกผู้บังคับบัญชา สั่งให้ทำ หากทำหนังสือโต้แย้งผู้บังคับบัญชาให้ทบทวนคำสั่งหรือแจ้งต่อ ป.ป.ช. ภายใน 30 วัน ผู้นั้นจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องรับโทษ
- 4) จัดให้มีกองทุน ป.ป.ช. เพื่อเป็นทุนสำหรับใช้จ่ายในการสนับสนุนและส่งเสริม การป้องกันและปราบปรามการทุจริต สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบภาครัฐ รณรงค์ต่อต้านการทุจริตคุ้มครองผู้ชี้เบาะแส และจ่ายค่าทดแทนความเสียหายสำหรับผู้ชี้เบาะแส
- 5) ส่งเสริมการจัดตั้งชมรม STRONG จัดพอเพียงด้านทุจริตในทุกจังหวัด เพื่อส่งเสริม สอดส่องและแจ้งข้อมูลเรื่องที่จะมีการทุจริต
- 6) สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินโครงการปักหมุดพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต โดยศึกษาวิเคราะห์พื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต รวมทั้ง การรับแจ้งเบาะแสเรื่องที่จะมีการทุจริตจากประชาชนในพื้นที่ หรือจากสมาชิกชมรม STRONG ทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าวประสบผลสำเร็จ จึงขอความร่วมมือจาก ก.ธ.จ. ในการสอดส่องแผนงาน/โครงการปักหมุดฯ เพื่อติดตามเฝ้าระวังและป้องปรามการทุจริต
- 7) กรณีการทุจริตที่สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการพบว่า เรื่องที่มีการทุจริตมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1. การจัดซื้อจัดจ้าง 2. การเงินการบัญชี 3. การบริหารงานบุคคล (การโอน การย้าย การบรรจุ การจ้าง) จึงขอให้ ก.ธ.จ. เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตในเรื่องดังกล่าว

รวมทั้งขอให้สอดคล้องการร่ำรวยผิดปกติของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อเป็นการป้องปรามการทุจริตของหน่วยงาน และปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล

8) ขอให้ ก.ธ.จ. ได้ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสหน่วยงานของรัฐ ในพื้นที่ว่าปฏิบัติงานเป็นไปตามข้อกำหนดครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่

ผู้เข้าร่วมอบรม มีข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ที่สำคัญ ได้แก่ ควรมีการประชุมกับ หน่วยงาน MOU ทุกหน่วยงาน 2 เดือน/ครั้ง เพื่อวางแผนการทำงาน เชิงรุกร่วมกัน ขอให้มีการจัด โครงการอบรมและการเสวนาในลักษณะนี้อย่างน้อยปีละครั้ง และเมื่อสถานการณ์ โควิดคลี่คลาย ควรจัดอบรมในจังหวัด เพื่อให้ ก.ธ.จ. ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้ง นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรเพิ่มอัตรากำลังของหน่วยงานป้องกัน และปราบปรามการทุจริตให้เพียงพอต่อการตรวจสอบเร่งรัดคดี เพื่อลดปัญหาการทุจริตคอรัปชั่น อย่างจริงจัง ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของ ก.ธ.จ. และองค์ความรู้ ในการอบรม ให้หน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ทราบ ควรให้มีสำนักงานของ ก.ธ.จ. และควรเพิ่ม อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานของ ก.ธ.จ. ในจังหวัด รวมถึงควรมีสวัสดิการ เช่น ค่ารักษาพยาบาล หรือค่าตอบแทนตามความเหมาะสม และควรให้มีคณะกรรมการที่เป็นอาสาสมัคร ของหน่วยงานองค์กรอิสระ เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. สตง. สำนักงาน ป.ป.ท. เป็นต้น

2.3 โครงสร้าง/ภารกิจ คณะกรรมการ สปท.

2.3.1 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

มาตรา 33 เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการและกลไกที่จำเป็นต่อการ ดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

1) การส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครอง รวมทั้งจัดให้มีช่องทางการแจ้งข้อมูล เบาะแส หรือพยานหลักฐานสำหรับการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยช่องทางดังกล่าวต้องมีวิธีการที่ง่าย สะดวก ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก และไม่ก่อผลร้ายกับผู้แจ้งดังกล่าว รวมทั้งดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ สุจริต

2) ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการจัดให้มีกลไก การแจ้งเตือนกรณีพบว่ามีพฤติการณ์ที่ส่อว่าอาจมีการทุจริตในหน่วยงานของตน

3) ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ อันตรายของการทุจริต รวมถึงค่านิยมที่เน้นการพึ่งพาระบบอุปถัมภ์ในสังคม เพื่อให้เกิดการต่อต้านการ ทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง

4) รับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อนำไป ปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการดำเนินการตาม 1) 2) และ 3) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และร่วมมือกันดำเนินการ

คณะกรรมการตามวรรคสองให้ประกอบด้วย ประธานกรรมการเป็นประธานกรรมการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายจำนวนหนึ่งคน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ประธานกรรมการการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานป.ป.ช. เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ผู้แทนจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่เกินสี่คน และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสามคน ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งเป็นกรรมการ การแต่งตั้งผู้แทนจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม และผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้ผู้แทนจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม และผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้เลขาธิการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการไม่น้อยกว่าสองคน ทั้งนี้ คณะกรรมการดังกล่าวอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติการใด ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.2 ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2564

กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เรียกชื่อว่า คณะกรรมการ สปท.

องค์ประกอบ

ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ประธาน กรรมการ ป.ป.ช. ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายหนึ่งคน เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. ประธานกรรมการการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานป.ป.ช. ผู้แทนจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจำนวนไม่เกินสี่คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคน เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นกรรมการและเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

ให้คณะกรรมการ สปท. มีหน้าที่และอำนาจในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และร่วมมือกันดำเนินการกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1) ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครอง รวมทั้งจัดให้มีช่องทางการแจ้งข้อมูล เบาะแส หรือพยานหลักฐานสำหรับการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยช่องทางดังกล่าวต้องมีวิธีการที่ง่าย สะดวก ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก และไม่ก่อผลร้ายกับผู้แจ้งดังกล่าว รวมทั้งดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

2) ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการจัดให้มีกลไกการแจ้งเตือนกรณีพบว่ามีพฤติกรรมที่สื่อว่าอาจมีการทุจริตในหน่วยงานของตน

3) ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายของการทุจริตรวมถึงค่านิยมที่เน้นการพึ่งพาระบบอุปถัมภ์ในสังคม เพื่อให้เกิดการต่อต้านการทุจริตและประพฤติดีชอบอย่างกว้างขวาง

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ สปท. จะเชิญบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงหรือแสดงความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ คณะกรรมการ สปท. อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะบุคคลขึ้นเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ สปท. ด้วยก็ได้

คณะกรรมการ สปท. ได้มีแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2565 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2565 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และประจำภาค 1-9¹ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

คณะอนุกรรมการ ฯ เขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธาน กรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณหรือผู้แทน กรรมการ สปท. เป็นรองประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้แทน ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือผู้แทน ปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้แทน ประธานกรรมการหอการค้าไทยหรือผู้แทน ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน ประธานกรรมการสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการการบริษัทไทยหรือผู้แทน ประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) หรือผู้แทน นายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน ผู้อำนวยการสำนักข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส หรือผู้แทน ผู้ทรงคุณวุฒิหนึ่งคน เป็นอนุกรรมการ รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมาย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

สำหรับคณะอนุกรรมการ ฯ ประจำภาค 1-9 ประกอบไปด้วย กรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธาน กรรมการ สปท. เป็นรองประธาน ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้แทน ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้แทน ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือผู้แทน ประธานหอการค้าจังหวัดหรือผู้แทน ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดหรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกเจ็ดคน เป็นอนุกรรมการ ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภาค เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

¹ คำสั่งคณะกรรมการ สปท. ที่ 4/2565 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และประจำภาค 1-9 วันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2565

ตารางสรุป โครงสร้างคณะกรรมการ สปท.

คณะกรรมการ สปท.	ประธาน/ เลขานุการ	กรรมการ ป.ป.ช.	องค์กร การศึกษา	ภาครัฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	รวม
	2	1	1	3	7	14

ตารางสรุป โครงสร้างคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและ
หน่วยงานรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

คณะอนุ กรรมการฯ	ประธาน/ รองฯ/ เลขานุการ	องค์กร สาธารณะ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ผู้ทรงคุณวุฒิ	รวม
เขตพื้นที่ กทม.	3	3	5	3	1	15
ประจำภาค 1	3		3	2	7	15
ประจำภาค 2	3		3	2	7	15
ประจำภาค 3	3		3	2	7	15
ประจำภาค 4	3		3	2	7	15
ประจำภาค 5	3		3	2	7	15
ประจำภาค 6	3		3	2	7	15
ประจำภาค 7	3		3	2	7	15
ประจำภาค 8	3		3	2	7	15
ประจำภาค 9	3		3	2	7	15
รวม						150

หน้าที่และอำนาจ

ขับเคลื่อนและส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้
ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครอง รวมทั้งจัดให้มีช่องทางการแจ้งข้อมูล เบาะแส หรือ
พยานหลักฐานสำหรับการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
โดยช่องทางดังกล่าวต้องมีวิธีการที่ง่าย สะดวก ไม่มีขั้นตอนยุ่งยาก และไม่ก่อผลร้ายกับผู้แจ้งดังกล่าว
รวมทั้งดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ตลอดจนส่งเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการจัดให้มีกลไกแจ้งเตือน
กรณีพบว่ามีพฤติกรรมที่ส่อว่าอาจมีการทุจริตในหน่วยงานของตน

ขับเคลื่อนและส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
อันตรายของการทุจริต รวมถึงค่านิยมที่เน้นการพึ่งพาระบบอุปถัมภ์ในสังคม เพื่อให้เกิดการต่อต้านการ
ทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง

พิจารณากลับกรองบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้ได้รับเข็มกิตติคุณของสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช.

เสนอให้คณะกรรมการ สปท. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะบุคคลเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติการใดๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.หรือคณะกรรมการ สปท. มอบหมาย

2.3.3 ผลการดำเนินงาน

คณะกรรมการ สปท. ได้ดำเนินการวางแผนทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว เพื่อให้มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 - 2565) ซึ่งสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 - 2565) ได้หนดเป้าหมาย คือ ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตัวชี้วัด คือ ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน) และค่าเป้าหมายปี 2563 - 2565 คือ ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยอยู่ในอันดับ 1 ใน 54 และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 50 คะแนน โดยขอบเขตหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ สปท. มีความสอดคล้องกับแผนย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด และได้ถูกถ่ายทอดวิธีการลงสู่การปฏิบัติไว้ใน "คู่มือการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและประจำภาค ๑ - ๔ และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด" ซึ่งคณะกรรมการ สปท. ได้มีมติเห็นชอบแล้ว โดยจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้น เพื่อให้การดำเนินการสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย ตัวชี้วัด และเห็นภาพองค์รวมในการขับเคลื่อนการทำงานในระดับนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม สนับสนุน ได้แก่

- 1) โครงการ STRONG-จิตพอเพียงต้านทุจริต
- 2) โครงการปักหมุดพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต
- 3) แอปพลิเคชัน WE STRONG
- 4) โครงการ STRONG – องค์กรพอเพียงต้านทุจริต
- 5) โครงการส่งเสริมธรรมาภิบาลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 6) โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
- 7) โครงการผลักดันหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา การติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการใช้หลักสูตรฯ เพื่อพัฒนาและขยายผลหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
- 8) โครงการศูนย์ให้คำปรึกษาหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
- 9) โครงการ E-Learning หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

ทั้งนี้ มีผลสำเร็จตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื้อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ 1.1 ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต

ปี	2563	2564	2565
ค่าเป้าหมาย	ร้อยละ 46	ร้อยละ 48	ร้อยละ 50
ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ 52.1	ร้อยละ 78.3	N/A

ตัวชี้วัดที่ 1.2 ร้อยละของประชาชนมีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ปี	2563	2564	2565
ค่าเป้าหมาย	ร้อยละ 46	ร้อยละ 48	ร้อยละ 50
ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ 73.3	ร้อยละ 70.9	N/A

ตัวชี้วัดที่ 1.3 ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) (เกณฑ์ 85 คะแนนขึ้นไป)

ปี	2563	2564	2565
ค่าเป้าหมาย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	ร้อยละ 65	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ 13.19	ร้อยละ 49.95	N/A

เป้าหมายที่ 2 คดีทุจริตประพฤติมิชอบลดลง

ตัวชี้วัดที่ 2.1 : คดีทุจริตในภาพรวมลดลง

ปี	2563	2564	2565
ค่าเป้าหมาย	ลดลงร้อยละ 6	ลดลงร้อยละ 8	ลดลงร้อยละ 10
ผลการดำเนินงาน	ลดลงร้อยละ 47.37	ร้อยละ 36.84	N/A

ตัวชี้วัดที่ 2.2

ตัวชี้วัดที่ 2.2.1 : จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)

ปี	2563	2564	2565
ค่าเป้าหมาย	ลดลงร้อยละ 6	ลดลงร้อยละ 8	ลดลงร้อยละ 10
ผลการดำเนินงาน	ลดลงร้อยละ 52.63	ร้อยละ 36.8	N/A

ตัวชี้วัดที่ 2.2.2 : จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต

ปี	2563	2564	2565
ค่าเป้าหมาย	ลดลงร้อยละ 6	ลดลงร้อยละ 8	ลดลงร้อยละ 10
ผลการดำเนินงาน	ลดลงร้อยละ 100	ร้อยละ 100	N/A

ตัวชี้วัดที่ 2.3 : จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ปี	2563	2564	2565
ค่าเป้าหมาย	ลดลงร้อยละ 15	ลดลงร้อยละ 20	ลดลงร้อยละ 25
ผลการดำเนินงาน	0 เรื่อง	0 เรื่อง	N/A

2.4 แนวคิด ทฤษฎี

ดอกจันทร์ คำมิติน, บุญทัน ดอกไธสง, และ อิมรอน มะลูลีม. (2552). กล่าวว่าทรัพยากรในการบริหาร (Resources) ได้แก่ วัตถุและเครื่องใช้เพื่อประกอบการดำเนินงาน รวมไปถึงความสามารถในการจัดการ ทรัพยากรในการบริหารสามารถแบ่งแยกได้เป็น 4 ประเภท หรือเรียกย่อ ๆ ว่า 4 M คือ²

1) บุคลากร (Man) มีการกำหนดนโยบายการบริหารงานให้พนักงานแต่ละคนต้องผ่านกระบวนการฝึกฝนทักษะความสามารถก่อนเข้างาน จึงจะมอบหมายงานที่มีลักษณะเหมาะสมกับทักษะที่มีให้แต่ละคน เป็นไปตามแนวคิดของ Max Weber (1864-1920) ทฤษฎีการจัดการตามระบบราชการ (Bureaucratic management) ที่องค์การควรจะถูกบริหารบนพื้นฐานของเหตุผล และไม่เป็นส่วนตัว โดยการแบ่งงานกันทำเฉพาะด้าน มีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานให้เกิดความเชี่ยวชาญอยู่ตลอดเวลา สร้างคนให้มีประสิทธิภาพ มีความพร้อมต่อการทำงานและการเรียนรู้งานใหม่ๆ เพื่อให้ชิ้นงานที่ผลิตออกมามีคุณภาพ เป็นการบริหารคนให้มีประสิทธิภาพตามแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2548) ที่กล่าวว่าการบริหารคนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหาร และเรียกได้ว่าเป็นองค์ประกอบของการบริหาร ที่ผู้บริหารแต่ละคนนำไปใช้ในกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2) งบประมาณ (Money) มีการกำหนดแนวทางการบริหารการใช้จ่ายเงินหรือต้นทุนการผลิตอย่างประหยัดและคุ้มค่า ให้ได้ผลลัพธ์มากกว่าต้นทุนที่กำหนดไว้ ซึ่งการบริหารการเงินองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจัดการตามแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ(2548) การควบคุมการผลิตงานที่มีผลงานที่ไม่มีคุณภาพให้น้อยที่สุด ซึ่งมาจากเทคนิค เครื่องมือเครื่องใช้และพนักงานผลิตที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง เป็นหลักของการบริหารในด้านการควบคุมของเฮนรี ฟาโยล (Henry Fayol) และพัฒนาสิ่งเหล่านี้อยู่ตลอดเวลา การใช้เครื่องมืออย่างระมัดระวังและช่วยกันดูแลรักษา เพื่อให้ต้นทุน

² http://mslib.kku.ac.th/elib/multim/books/Economic2554/NISACHOL%20NA%20RANONG/06_ch2.pdf นายวรงค์ เลิศชนะ คั่น 14

การผลิตที่มีในกระบวนการต่างๆเป็นไปอย่างประหยัดคุ้มค่า ทำให้องค์กรมีเงินไปพัฒนาด้านอื่นๆ หรือการจัดสวัสดิการอื่นเพิ่มเติมให้พนักงานได้ต่อไป กล่าวคือการบริหารการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเชิงกลยุทธ์ได้โดยคำนึงถึง (1) ลักษณะการดำเนินงานขององค์กร (2) ลักษณะธุรกิจในอนาคต (3) สภาพแวดล้อม (4) การจัดสรรทรัพยากร (5) การปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ นอกจากนั้นการบริหารการเงินอย่างประหยัดและคุ้มค่านั้นมีความสอดคล้องกับการกำหนดกลยุทธ์ระดับธุรกิจที่ต้องการเป็นผู้นำด้านต้นทุนต่ำ (Cost Leadership) ในเชิงการแข่งขัน เป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่ครอบคลุมวิธีการในการแข่งขัน แก่ผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงาน (Function) ต่างๆ มุ่งเน้นให้แผนงานตามหน้าที่พัฒนากลยุทธ์ขึ้นมาโดยอยู่ภายใต้กรอบของกลยุทธ์ เช่น แผนการผลิต แผนการตลาดแผนการดำเนินงานทั่วไป แผนการด้านทรัพยากรบุคคล แผนการเงิน เป็นต้น

3) วัสดุอุปกรณ์(Material) โดยการกำหนดแนวทางการใช้งานเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นส่วนสำคัญของการผลิตออกมาให้มีคุณภาพ และผลิตได้ในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น จึงกำหนดให้พนักงานทุกคน ต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้งานเครื่องมือต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยมีการฝึกฝน และทำความเข้าใจรวมถึงเทคนิคต่างๆ ที่จะเป็นการดูแลรักษาและป้องกันอันตรายหรือความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงานได้

4) การจัดการ (Management) มีการกำหนดกลยุทธ์การบริหารงานที่คำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยทำการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อหากลยุทธ์ในการหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นกลยุทธ์การบริหารที่มีความครอบคลุมการจัดการ 4M โดยใช้หลักการควบคุมเป็นส่วนสำคัญของการบริหารจึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยที่ต้องควบคุมปริมาณงาน ควบคุมคุณภาพของงาน ควบคุมเวลาการทำงานของพนักงาน และควบคุมค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน ต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร และต้องสร้างจิตสำนึกรักองค์กรให้เกิดขึ้นกับพนักงานทุกคนรวมทั้งผู้บริหารด้วยกันด้วย ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ ที่จัดทำ ขึ้นเพื่อพัฒนาองค์กรให้มุ่งไปสู่ความเป็นเลิศ ในด้านการจัดการภายใน ได้แก่ การรักษามาตรฐานการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ การสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในการผลิตให้กับพนักงานและการบริการลูกค้าที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกันด้วย

ปีเตอร์สัน (Peterson, 1953 อ้างถึงใน ควรคิด ชโลธรรังสี, 2542) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านธุรกิจในความหมายอย่างแคบ ว่าหมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต และในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง คุณภาพของการมีประสิทธิผลและความสามารถในการผลิต การดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่จะถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อสามารถผลิตสินค้าหรือบริการ ปริมาณและคุณภาพที่ต้องการในที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุด ประสิทธิภาพทางด้านธุรกิจมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ ต้นทุน คุณภาพ ปริมาณ และวิธีการในการผลิต ขณะเดียวกัน มิลเลท (Millet, 1954) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่มวลมนุษย์และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้นด้วย ส่วน ซีมอน (Simon, 1960 อ้างถึงใน ควรคิด ชโลธรรังสี, 2542) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

ไวคล้ายคลึงกับมิลเลท (Millet) กล่าวคือ ถ้าพิจารณาว่างานใดจะมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้นให้ดูจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กับผลผลิต (Output) ที่ได้รับ สามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้³

E	=	(O-I) + S	
E	=	Efficiency	คือ ประสิทธิภาพของงาน
O	=	Output	คือ ผลผลิต
I	=	Input	คือ ปัจจัยนำเข้า
S	=	Satisfaction	คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

อนันท์ งามสะอาด (2551: 1) อธิบายว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน ที่มีลักษณะ ดังนี้⁴

- 1) ประหยัด (Economy) ได้แก่ ประหยัดต้นทุน (Cost) ประหยัดทรัพยากร (Resources) และประหยัดเวลา (Time)
- 2) เสร็จทันตามกำหนดเวลา (Speed)
- 3) คุณภาพ (Quality) โดยพิจารณาทั้งกระบวนการตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือวัตถุดิบ มีการคัดสรรอย่างดีมีกระบวนการดำเนินงาน กระบวนการผลิต (Process) ที่ดีและมีผลผลิต (Output) ที่ดี

ดังนั้น การมีประสิทธิภาพจึงต้องพิจารณากระบวนการดำเนินงานว่า ประหยัด รวดเร็ว มีคุณภาพของงานซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานทั้งหมด

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต, 2540) ได้แปลคำว่า Integration ว่าหมายถึง “การทำให้สมบูรณ์” โดยมองว่าสถานะการบูรณาการ เป็นการพิจารณาสรรพสิ่งในลักษณะองค์รวม (Holistic View) ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อมีปัจจัย 3 ประการ คือ

- 1) หน่วยย่อยหรือองค์ประกอบ
- 2) ความสัมพันธ์ของหน่วยย่อยซึ่งเชื่อมโยงอิงอาศัยซึ่งกันและกัน
- 3) ความครบถ้วนเต็มบริบูรณ์ที่เกิดจากการรวมตัวกันของหน่วยย่อยอย่างประสานสัมพันธ์และกลมกลืนกันอย่างสมดุล⁵

³ https://learningofpublic.blogspot.com/2015/09/blog-post_51.html 14 กรกฎาคม 2565

⁴ https://www.songkhlaclity.go.th/files/com_content/2014-10/20141002_odtydwp.pdf 14 กรกฎาคม 2565

⁵ http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561/PDF/8517e/5.%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%202.pdf 14 กรกฎาคม 2565

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้ให้ความหมายว่า การบูรณาการ คือ การผนวก ประสาน การเติมเต็มเชื่อมโยง การรวมกัน เป็นต้น โดยได้เสนอวิธีคิดแบบบูรณาการไว้อย่างน่าสนใจ 3 ประการ คือ⁶

ขั้นที่ 1 ถอดกรอบเพื่อที่จะได้หลุดจากกับดักทางความคิด ทางวัฒนธรรม ทางความรู้ ทางประสบการณ์ เป็นต้น

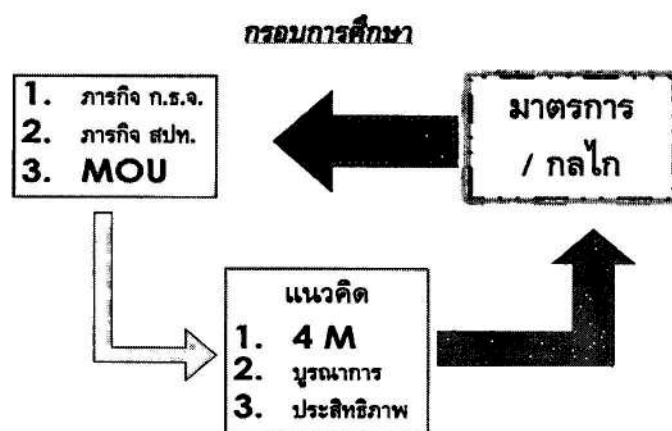
ขั้นที่ 2 ขยายกรอบ โดยอาศัยฐานแนวคิดในเรื่อง องค์รวม สหวิทยาการ คิดโดยวิธีอุปนัย การมองประสานชั่วตรงข้าม และมองแบบทุกฝ่ายชนะ

ขั้นที่ 3 คุมกรอบ ซึ่งก็คือการกลับมาบูรณาการกันอีกครั้ง

ชาญนำ ภาววิมล (2546) ได้กล่าวถึงรากแก้วของแนวคิดในการบริหาร หรือการพัฒนาแบบบูรณาการว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) การแก้ไขปัญหาให้สำเร็จเสร็จสิ้นในพื้นที่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ (Area-Function-Participation : A.F.P.) .
- 2) การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management : RBM)
- 3) การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management)
- 4) การจัดทำงบประมาณแบบมุ่งผลสำเร็จ (Performance Based Budgeting : PBB)

ทั้งนี้ สามารถสรุปกรอบการศึกษาได้ ดังนี้

ภาพที่ 5 กรอบการศึกษา

⁶ file:///C:/Users/Surface_GO1/Downloads/Fulltext%235_164907%20(1).pdf 14 กรกฎาคม 2565

2.5 การวิเคราะห์

2.5.1 ผลการศึกษาตามหลักแนวคิด ทฤษฎี 4 M พบว่า

1) **บุคลากร (Man)** โครงสร้าง ก.ธ.จ. ถูกจัดตั้งขึ้นโดยการรวมตัวของบุคคลในลักษณะองค์กรกลุ่ม รูปแบบของคณะกรรมการ โดยมีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติรับรององค์กรมีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหลากหลาย ทั้งภาครัฐส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชน จึงมีความเชี่ยวชาญ มีความเป็นกลาง และมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามองค์ประกอบภาคประชาสังคม ซึ่งมีแนวคิดมาจากการเป็นตัวแทนพื้นที่ ยังไม่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ซึ่งควรมีครบทุกอำเภอ หรืออย่างน้อยกำหนดให้มีครึ่งหนึ่งของอำเภอทั้งหมดในจังหวัด

2) **งบประมาณ (Money)** ก.ธ.จ. ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี จากแหล่งเงินสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และโอนผ่านไปยังกระทรวงมหาดไทยและต่อไปจังหวัด โดยได้รับการจัดสรรจังหวัดละประมาณ 50,000-100,000 บาท นำไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม ค่าเบี้ยประชุม ค่าเบี้ยเลี้ยงในการสอดส่อง ติดตาม ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าวัสดุสำนักงาน เป็นต้น ซึ่งยังขาดงบประมาณในการสนับสนุนการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง และการลงพื้นที่สอดส่อง

3) **วัสดุอุปกรณ์ (Material)** ก.ธ.จ. ได้จัดหาภายใต้งบประมาณประจำปี ซึ่งเป็นวัสดุสำนักงานทั่วไป ไม่สามารถจัดหาครุภัณฑ์ที่มีมูลค่าและสอดคล้องกับภารกิจได้ แต่ได้ขอใช้ร่วมกับส่วนราชการอื่น หรือใช้ของส่วนตัว เช่น อุปกรณ์การสื่อสาร กล้องถ่ายรูป วีดีโอ ดังนั้น ควรจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน หรือจัดระบบสนับสนุน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างให้เต็มที่

4) **การจัดการ (Management)** ดำเนินงานโดยการจัดการประชุมและเห็นชอบแผนปฏิบัติงานสอดส่อง ติดตาม แผนค่าใช้จ่าย โดยอาจมอบหมายกรรมการเป็นบุคคล เป็นกลุ่ม หรือองค์คณะลงพื้นที่สอดส่องโดยปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงาน ซึ่งในคู่มือการปฏิบัติงานกำหนดการลงพื้นที่สอดส่องแผนงาน/โครงการฯ ตั้งแต่ก่อนเริ่มดำเนินการ ขณะดำเนินการ และหลังดำเนินการ คือ (1) ขั้นตอนเตรียมการ (Project Preparation) (2) ขั้นระหว่างดำเนินโครงการ (Project Implementation) (3) ขั้นตอนผลิต ผลลัพธ์ (Project Result) ในแต่ละโครงการควรตรวจสอบการดำเนินการให้ครบ 3 ขั้นตอน เพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และนำกลับมารายงานที่ประชุมเพื่อให้ข้อเสนอแนะและแจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัด รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป อย่างไรก็ตามเนื่องจากหน้าที่กำหนดให้ดำเนินการสอดส่องทุกแผนงาน/โครงการฯ และทุกหน่วยงาน ภายในจังหวัด ซึ่งไม่สามารถดำเนินการได้ทั้งติดขัดในด้านการบริหารจัดการและงบประมาณ จึงได้ใช้แนวทางปฏิบัติโดยมีการจัดประชุมเพื่อเลือกโครงการที่เกี่ยวข้องครอบคลุมทั้งบริบทภารกิจและพื้นที่ โดยแบ่งงานและมอบหมายเป็นรายบุคคล กลุ่มคน เพื่อทำหน้าที่สอดส่อง อย่างไรก็ตาม ยังไม่ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเป็นกรอบแนวทางกำหนดทิศทางและเป้าหมายของ ก.ธ.จ.ทั้งประเทศ

2.5.2 ผลการศึกษาตามแนวคิดทฤษฎี การบูรณาการ และประสิทธิภาพ

พบว่า ภารกิจ หน้าที่ ก.ธ.จ. ได้กำหนดไว้ในกฎหมายให้มีหน้าที่ในการสอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารราชการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ สปท. ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ดังนี้

โครงสร้าง พบว่ามีหลักเกณฑ์วิธีการการสรรหาที่มีองค์ประกอบทำนองเดียวกัน คือ มีตัวแทนภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีอายุในการดำรงตำแหน่ง 3 ปี เท่ากัน ซึ่งการดำเนินงานของ ก.ธ.จ. ได้กำหนดไว้ให้สอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร และผู้ซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นๆ ด้วย โดยสอดส่องทุกแผนงาน โครงการ ของจังหวัดและส่วนราชการในจังหวัด รวมทั้งแผนงาน โครงการ ตามนโยบายของรัฐบาล รวมถึงแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างไรก็ตามหน้าที่ดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการได้ทุกแผนงาน โครงการ ทั้งที่ขาดบุคลากร และงบประมาณ ทำให้ต้องจัดประชุมวางแผนการปฏิบัติงานประจำปี เพื่อเลือกแผนงาน โครงการ ที่วางแผนทางการแบ่งมอบหมายงานตามลักษณะงาน บริบทพื้นที่ รวมถึงพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงด้านอื่นๆ ประกอบด้วย ในการสอดส่องแผนงาน โครงการ พบว่า บางส่วนมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักโดยตรง ได้แก่ ผู้ตรวจราชการกระทรวง/กรม สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ป.ป.ท. ฯลฯ ผลที่ตามมาคือ หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบแผนงาน โครงการ มีภาระในการชี้แจงและให้ข้อมูล อย่างไรก็ตาม ในการสอดส่องแผนงานและโครงการ บางส่วนมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักโดยตรง ได้แก่ผู้ตรวจราชการกระทรวง/กรม สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ป.ป.ท. ฯลฯ ทำให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบแผนงาน โครงการ มีภาระในการให้ข้อมูลหรือชี้แจง

ในด้านการปฏิบัติงานที่ จากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบว่า องค์กรกลุ่ม คือ คณะกรรมการ สปท. มีหน้าที่ในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือ ชี้เบาะแส การทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการจัดให้มีกลไกการแจ้งเตือนกรณีพบว่ามีพฤติการณ์ที่ถือว่าอาจมีการทุจริตในหน่วยงานของตน โดยมีกลไกสำคัญ คือ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและส่งเสริมให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่มีบทบาทหน้าที่ที่เชื่อมโยงเป้าหมายภารกิจหน้าที่ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ ในด้านการปฏิบัติการของคณะอนุกรรมการฯ จะใช้การสนับสนุนงบประมาณผ่านโครงการ กิจกรรม ที่ให้ส่วนราชการที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ระดับภาค และจังหวัด และเครือข่ายภาคประชาชน ได้แก่ ชมรม STRONG เป็นผู้ดำเนินการ มุ่งเน้นการส่งเสริมการสร้างการรับรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทุจริต และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมในลักษณะ การอบรมให้ตระหนักรู้ และการรณรงค์ต่อต้านการทุจริต ซึ่งมีผลในเชิงประจักษ์ในระยะยาว ยังไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ที่มีค่าเป้าหมายในระยะสั้นและระยะปานกลางที่เน้นการป้องปราม จึงควรต้องเสริมนโยบายการป้องปรามโดยนำกลไกของ ก.ธ.จ. เข้ามาเสริมการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ปัจจัยเสริมพลัง พบว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีก 3 หน่วยงาน ได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลง โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบังคับใช้กฎหมาย และการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 ได้แก่ การแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงการสอดส่องหรือตรวจสอบพบว่ามีกระเสาะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมีการทุจริตประพฤติดมิชอบให้ ก.ธ.จ. ส่งเรื่องให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบโดยเร็ว ซึ่งผลการดำเนินการพบว่า ก.ธ.จ. ไม่ได้ส่งเรื่องผลการสอดส่องโครงการให้สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด อีกทั้งสอดคล้องกับผลการประชุมสัมมนาพบปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทั้งด้านองค์ความรู้และการบริหารจัดการ ดังนี้

- 1) ควรมีการประชุมกับหน่วยงาน MOU ทุกหน่วยงาน 2 เดือน/ครั้ง เพื่อวางแผนการทำงานเชิงรุกร่วมกัน
- 2) ขอให้มีการจัดโครงการอบรมและการเสวนาในลักษณะนี้อย่างน้อยปีละครั้ง และเมื่อสถานการณ์โควิดคลี่คลายควรจัดอบรมในจังหวัด เพื่อให้ ก.ธ.จ. ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 3) วิทยากรในแต่ละช่วงมีเวลาน้อยเกินไป ควรจัดอบรมอย่างน้อย 2 วัน และควรเปิดโอกาสให้มีเวลาซักถามให้มากขึ้น เพราะปัญหาของแต่ละจังหวัดแตกต่างกัน และเพื่อเป็นตัวอย่างในการทำงานได้เป็นอย่างดี
- 4) ควรเพิ่มอัตรากำลังของหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้เพียงพอต่อการตรวจสอบเร่งรัดคดี เพื่อลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจัง
- 5) ควรมีเอกสารประกอบการบรรยายของแต่ละหน่วยงานส่งให้ผู้เข้าร่วมก่อนการอบรม
- 6) ควรมีการอบรมแสดงความคิดเห็นแบบประชุมร่วมกันมากกว่าการอบรมแบบออนไลน์ เนื่องจากมีเสียงแทรกเป็นบางช่วงและเสียงวิทยากรไม่ชัดเจน
- 7) ขอให้เครือข่าย ก.ธ.จ. แต่ละจังหวัดเข้าร่วมอบรมเพื่อได้รับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน
- 8) ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของ ก.ธ.จ. และองค์ความรู้ในการอบรมให้หน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ทราบ
- 9) ควรให้มีสำนักงานของ ก.ธ.จ. และควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานของ ก.ธ.จ. ในจังหวัด
- 10) ควรมีสวัสดิการ เช่น ค่ารักษาพยาบาล หรือค่าตอบแทนตามความเหมาะสม
- 11) ควรให้มีคณะกรรมการที่เป็นอาสาสมัครของหน่วยงานองค์กรอิสระ เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. สตง. สำนักงาน ป.ป.ท. เป็นต้น

บทที่ 3 บทสรุป

3.1 ข้อค้นพบ

สรุปได้ว่า ก.ธ.จ. ดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ภายใต้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามอำนาจหน้าที่คือ การสอดส่องและเสนอแนะ ซึ่งไม่มีบทบาทนำ แม้ต่อมาจะได้มีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามและตรวจสอบการทุจริต แต่ก็ยังเป็นเพียงกรอบแนวทางกว้างๆ ไม่มีการจัดทำแผนการปฏิบัติการที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน คู่มือการปฏิบัติงาน ก.ธ.จ. รวมถึงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ทำให้ขาดการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามยังพบจุดเด่นบางประการ ได้แก่

1) โครงสร้างองค์กร ก.ธ.จ. มีจุดเด่นในรูปของคณะกรรมการ โดยมีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติรองรับ องค์กรมีภาคส่วนที่ที่เกี่ยวข้องหลากหลาย ทั้งภาครัฐส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเอกชน สามารถสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกำหนดองค์ประกอบจากภาคส่วนที่เป็นตัวแทนตามกลุ่ม จึงมีความเชี่ยวชาญที่มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ รักษาระดับความเป็นกลางได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามการออกแบบโครงสร้างที่มีกระบวนการสรรหาและการอยู่ในตำแหน่งในระยะสั้น จึงมีความไม่แน่นอน ขาดความต่อเนื่อง การดำเนินการใดๆ ต้องผ่านกระบวนการประชุมและมีมติ ซึ่งส่งผลการทำงานที่มีกระบวนการล่าช้าและใช้งบประมาณมากเกินไป อีกทั้ง ยังพบว่า องค์ประกอบภาคประชาสังคมยังไม่ครบตามหลักการที่สอดคล้องกับพื้นที่ ซึ่งเห็นควรมีครบทุกอำเภอ หรืออย่างน้อยมีระบบสัดส่วนที่เหมาะสม เช่น ครึ่งหนึ่งของจำนวนอำเภอ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ

2) ภารกิจ หน้าที่ ก.ธ.จ. ได้กำหนดไว้ในกฎหมายให้มีหน้าที่ในการสอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารราชการแผ่นดิน ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยสอดส่องทุกแผนงาน โครงการ ของจังหวัดและส่วนราชการในจังหวัด แผนงาน โครงการตามนโยบายของรัฐบาล รวมถึงแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งปัจจุบันภารกิจดังกล่าว ไม่สามารถดำเนินการได้ทุกแผนงาน โครงการ ทำให้ต้องมีการจัดประชุมวางแผนการปฏิบัติงานประจำปี เพื่อเลือกแผนงาน โครงการ โดยวางแผนงาน การแบ่งงานตามลักษณะงาน และบริบทพื้นที่ โดยพิจารณาปัจจัยความเสี่ยง ด้านอื่นๆ ประกอบด้วย ส่งผลต่อเสถียรภาพความเป็นกลาง และประสิทธิภาพของงาน อีกทั้งในการสอดส่องแผนงาน โครงการ บางส่วนมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักโดยตรง ได้แก่ ผู้ตรวจราชการกระทรวง/กรม สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ป.ป.ท. ฯลฯ ทำให้หน่วยงานของรัฐ ผู้รับผิดชอบแผนงาน โครงการ มีการะในการชี้แจงและให้ข้อมูล สำหรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ มีข้อจำกัด ไม่สอดคล้องกับภารกิจตามอำนาจหน้าที่ และปริมาณงาน สัดส่วนการใช้งบประมาณ ไม่สัมพันธ์กับพื้นที่ จำนวนแผนงานโครงการ งบประมาณ และความเสี่ยงภัย กรรมการมีการเปลี่ยนตัวลาออก ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ระบบการบริหารงานภายในยังไม่ได้กำหนดแนวทางการสนับสนุนด้านสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงพอใจ และเป็นมาตรฐาน

3.2 แนวทางการแก้ไขปัญห

มาตรการ	กลไก	แนวทาง/ดำเนินการ
ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอันตรายของการทุจริต	แผนปฏิบัติการส่งเสริมให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	ตั้งผู้แทน สปท. เป็นที่ปรึกษา ก.ธ.จ. เชื่อมโยงแผนปฏิบัติ ถ่ายทอดความรู้ เชื่อมประสานงานกับสำนักงานป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช.
จัดให้มีช่องทางการแจ้งข้อมูลเบาะแสหรือพยานหลักฐานสำหรับการกระทำความผิดทุจริตประพฤติมิชอบ	ระบบการชี้เบาะแสดำเนินการทุจริต	แจ้งผลการสอดส่องตามแผนงาน/โครงการ ปักหมุดพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต และเรื่องร้องเรียนที่เข้าข่ายทุจริต
ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงานรัฐให้มีกลไกการแจ้งเตือนเหตุการณ์ที่สื่อว่าอาจมีการทุจริต	กองทุน ป.ป.ช.	ก.ธ.จ. ที่แจ้งข้อมูลเบาะแสหรือพยานหลักฐานเรื่องที่เข้าข่ายมีการทุจริต สามารถดำเนินการจัดให้ขอเงินทุนสำหรับใช้จ่ายในการสนับสนุนและส่งเสริมจ่ายค่าทดแทนความเสียหายสำหรับผู้ชี้เบาะแส
ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้	ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA)	ให้ ก.ธ.จ. ได้เป็นครูพี่เลี้ยงเพื่อให้ความรู้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) หน่วยงานของรัฐในพื้นที่ว่าปฏิบัติงานเป็นไปตามข้อกำหนดครบถ้วนสมบูรณ์
เสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต	ประมวลจริยธรรมของ ก.ธ.จ. และระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าด้วยเสริมเกียรติคุณฯ	ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี(สปน.) คัดเลือก ก.ธ.จ. ต้นแบบ ที่ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล ตามแนวทางของประมวลจริยธรรม ก.ธ.จ. และเป็นผู้ช่วยเหลือ สนับสนุน ทำคุณประโยชน์ หรือดำเนินการอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. (ดีความอย่างกว้าง “ต่อต้านการทุจริต”) เพื่อขอรับเสริมเกียรติคุณของสำนักงาน ป.ป.ช.

3.3 ข้อเสนอแนะ

3.3.1 ก.ธ.จ.

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี(สปน.) ควรดำเนินการ ดังนี้

จัดให้มีประชุมวางแผนทางยุทธศาสตร์ วางแผนเชิงกลยุทธ์ โดยมีระบบการติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม

กำหนดให้ ที่ปรึกษา ก.ธ.จ. ด้านอื่นๆ มีที่มาจากตัวแทนของ คณะกรรมการ สปท. เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อการลดการซ้ำซ้อนของการทำงาน

จัดให้กระบวนการสรรหาคณะกรรมการ ก.ธ.จ. ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับหลัก ธรรมาภิบาล และหลักสูตรการต่อต้านการทุจริต หรือเป็นเครือข่าย STRONG เป็นต้น

จัดองค์ประกอบภาคประชาสังคม ควรมีครบทุกอำเภอ หรืออย่างน้อยกำหนดสัดส่วนให้มี ครึ่งหนึ่งของอำเภอทั้งหมดในจังหวัด

3.3.2 สปท.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ควรดำเนินการ ดังนี้

ผลักดันให้ ก.ธ.จ. เป็นเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และถ่ายทอด องค์ความรู้ และสามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนปฏิบัติการส่งเสริมให้ ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สนับสนุนงบประมาณให้แก่ ก.ธ.จ. จากกองทุน ป.ป.ช. เพื่อเป็นทุนสำหรับใช้จ่ายในการ สนับสนุนและส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การตรวจสอบภาครัฐ และการให้รางวัลจูงใจสำหรับผู้ชี้เบาะแส

3.3.3 หน่วยงานตามบันทึกข้อตกลง (MOU)

จัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติงาน ของ ก.ธ.จ.ทั้งด้านการป้องกัน การป้องปราม และ การปราบปราม แบบบูรณาการ ทั้งด้าน บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการให้เกิด ประสิทธิภาพ โดยดำเนินการตามกรอบแนวทางตามบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติงานร่วมกันในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ ลงนาม ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2558

บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2561). แผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561-2580). กรุงเทพฯ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2565). แผนปฏิบัติการส่งเสริมให้ ประชาชนและหน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (พ.ศ. 2563-2565). กรุงเทพฯ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2565). (ร่าง) แผนปฏิบัติการ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบระยะที่ 2 (2566-2570) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561-2580). กรุงเทพฯ

สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2564). คู่มือคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) กรุงเทพฯ

คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดิน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักกรรมการ 2 สำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา (2561). รายงานผลการศึกษา เรื่อง คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.). กรุงเทพฯ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2563). รายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. กรุงเทพฯ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2564). รายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ

สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2565). รายงานสรุปผลโครงการอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ ก.ธ.จ. เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับ หน่วยงานที่ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงฯ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2565). คู่มือการปฏิบัติงานของ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและประจำ ภาค 1 - 9 และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด. กรุงเทพฯ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2558). บันทึกข้อตกลงการปฏิบัติงานร่วมกันป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ระหว่าง สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2558. กรุงเทพฯ

ภูธร จันทะหงส์ ปุณยจริยธำรง (2563). การบริหารโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้วยระบบออนไลน์(Integrity and Transparency Assessment Online : ITA Online) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2562 กรุงเทพฯ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-ชื่อสกุล นายพิษณุ ณะปวง
วัน เดือน ปีเกิด 15 มกราคม 2514
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี
 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี
วุฒิการศึกษา
 นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมและศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ประวัติการทำงานที่สำคัญ

19 มิ.ย. 2551 ผู้อำนวยการกองคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา
 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี
10 ม.ค. 2554 ผู้อำนวยการสำนักแผนและการพัฒนาการคุ้มครองผู้บริโภค
 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี
17 เม.ย. 2558 ผู้อำนวยการกองกฎหมายและคดี
 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี
2 มิ.ย. 2559 รองเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี
9 ก.พ. 2564 ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี
 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี

อื่น ๆ

ข้าราชการพลเรือนดีเด่น พ.ศ. 2547